

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 409. An & quando monasteria succedant in feudo suorum religiosorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

expresse ait: proximitas in successione feudi non consideratur respectu ultimi vassalli, sed respectu ejus personæ, à qua feudum originem habet; pro quo citat Bald. *conf. 137. n. 1. vol. 2. Alvar. in c. 1. de alien. feudo. num. 7.* unde pro regula servatur, ultimum agnatum esse semper primi acquirentis successorem, etsi feudum per mille manus ambulaverit. Porro successio hæc collateralium, non, ut aliqui voluerunt, ad septimum gradum, sed non secus ac successio descendentium, extendit se etiam in infinitum. Arg. *tit. 11. § 50. l. 2. ubi:* Ex latere omnes masculos descendentes usque in infinitum.

Quest. 408. An & quando fœmina succedat in feudo?

REsp. Regulariter loquendo, fœminæ & descendentes ex illis, etiam masculi, non succedunt; est communis & certa, ut ait Zasius *de feud. part. 8. vers. super secundo.* moribus feudorum recepta. *L. 1. feud. tit. 1. § tit. 8. §. filia.* Et ita quidem, ut in feudo semel constituto Imperator in præjudicium agnatorum, qui successuri erant, dispensare non possit, ut fœminæ succedant; cum Princeps non possit jus quæsitum alteri auferre, ut Clar. *loc. cit. q. 73. num. 9.* cum Curt. Jun. *conf. 76. num. 18. l. 1. & communi,* ut ajunt; & licet id posset Princeps, non tamen deberet id facere, ut Clar. dixi: *Regulariter:* cum plures responsio patiat exceptiones. Nam primò contrarium est, ubi consuetudo sic habet, aut speciale statutum, ut fœminæ succedant, etiam si de cetero in investitura de hoc nihil dicatur. *L. 2. tit. 1. Clar. cit. q. 73. num. 9.* cum Paris. *conf. 21. num. 13. l. 1.* testantes de communi ex ea ratione, quod cum feuda ab initio introducta per consuetudinem, hæc potissimum in iis attendenda, & merito juxta hanc regulanda. Secundò in feudo ex institutione sua fœmineo secundum dicta supra. Dum nimirum in investitura concessum est pro fœminis & masculis, vel si primitus concessum fœminæ; in quo tamen utroque casu (idem est in omnibus aliis feudis in quibus fœminæ succedere possunt. Arg. *l. 2. tit. 51. §. 2. § tit. 17.)* fœminæ non nisi deficientibus masculis succedunt, uti clarè habetur *l. 2. tit. 3. ubi:* Si fœmina habens feudum decesserit, quia fœmineum est feudum, & sine speciali pacto, deficientibus filiis masculis, ad filias pertinebit. Tertio in feudo emptio juxta probabiliorum, quam tenet Clar. *loc. cit. num. 6.* cum Odofred. *in sum. qui poss. in feud. succed.* Decio *conf. 390. num. 7.* Paris. *conf. 4. num. 39. l. 1. & aliis;* nisi tamen in investitura essent vocati masculi, non facta mentione fœminarum; in quo casu ait Clar. credere se, fœminas hoc ipso ex mente concedentis non admittendas. Quarto in feudis francis, & illis, quæ servitium certum fœminis non inconueniens exigunt, fœminas posse succedere tenet Clar. *loc. cit. num. 7. § 8.* citatis aliis. Qui etiam addit, quod licet in puncto juris (quod universaliter excludit fœminas ab omni feudo, excipiendo solum feudum fœminium, & in quo ex speciali pacto id eis competit; propter quod & alii sentiunt contrarium, nempe fœminas, etiam deficientibus masculis, in hoc casu excludi) patiat hoc ipsum aliquam difficultatem, in praxi tamen ab eo non esse recedendum, nisi fortè verba investituræ vel consuetudo repugnaret. In

casibus tamen, in quibus excluditur fœmina, dum feudum est hæreditarium, de eo fœminæ constitui debere legitimam; eò quod istiusmodi feuda sint vere pars hæreditatis, & comparentur alodialibus; citato Fachin. *l. 7. c. 47.* asserit Reiffenst. *h. t. num. 91.* & teste Haunold. dicit communem. De cetero, si fœmina semel admitta ad successionem in feudo ob non existentiam masculorum, ab eo non excluditur per masculum postea prius natum. Belvis. *de feud. v. § fœminis. n. 17.* Zas. *de feud. 8. part. in 2. particul. vers. sed quæras.* Curt. Jun. *in 1. Reg. 3. part. principal. in q. 28.* quos citat & sequitur Clar. *quæst. 80. num. 1.* contra Iferniam; eò quod lex regulariter non patitur dominia rerum manere in suspensio, uti fieret in hoc casu; & nemo jure jam quæsito sine sua culpa privandus sit; & legitime factum retractari non debeat, etsi casus postea eveniat, à quo non potuit inchoari, ut dicitur *Reg. 75. Jur. in 6.* Excipitur tamen casus, quo nascitur masculus aliàs loco fœminæ successurus, qui, dum fœmina acciperet feudum, jam jacebat in utero pregnantis matris suæ, juxta illud: qui in utero est, perinde, ac si in rebus humanis esset, custoditur, quoties de commodis ipsius partis quaeritur. *L. 7. § l. penult. ff. de statu homin.* E contra fœminam semel exclusam propter existentiam masculi pro semper censi exclusam, ita ut mortuo illo masculo sine liberis, adhuc nequeat admitti, negant Mynsing. *cent. 5. obser. 74.* Rosenth. *c. 7. concl. 44.* & alii apud Reiffenst. *num. 95.* affirmant è contra Fach. *l. 5. c. 45.* cui adheret Reiffenst. dicens communiorum. Item Iferniam, Curt. Jun. apud Clar. *cit. q. 80. num. 2.* ob textum *l. 1. tit. 6. §. 1. ubi:* Si quis tenore feudum acceperit, ut ejus descendentes masculi & fœminæ illud habere possint, relicto masculo, ulterius fœminæ non admittuntur &c. ubi AA. illi per *ad ulterius* intelligunt *nunquam amplius;* unde & deducunt, in eo casu, exclusis fœminis, feudum devolvi ad dominum. Quam tamen sententiam semper sibi visam esse duram, ait Clar. si in eo casu, quo masculi & fœminæ essent vocati in investitura, masculis deficientibus, deberet excludi fœmina, & feudum aperiri domino, dum ea sola superest ex progenie primi investiti; unde credit, non aperiendum in hoc casu feudum domino, sed fœminam successuram. Secus verò esse censet, seu non successuram fœminam, si superest alius agnatus; quin &, supposita illà opposita sententia tanquam verà, censet adhuc cum Curtio fœminam admittendam, si masculus ille excludens imposterum fœminas statim moreretur, eò quod non videatur extitisse, quod statim deficit.

Quest. 409. An & qualiter monasteria succedant in feuda suorum Religiosorum?

REsp. Quòd Clerici, etiam in sacris constituti, & religiosi feuda sua sæcularia, tam hæreditaria, quam quæ ex pacto & providentia sunt, etiam fœminea, præhabita retinere, aut etiam ea primò recipere, & in eis succedere possint regulariter, modò sint franca, vel servitium solum reale, aut personale, incompatibilitatem cum statu clericali aut religioso non habens, aut si habeat, præstari possit per alium substitutum, id inquam, dictum est supra cum communi, quam tenent Fagn. *in c. quæ Ecclesiarum. de constir.* Fachin.

Fachin. l. 7. c. 15. Pirh. h. t. num. 22. Rosenth. Clar. Laym. Vultei & passim alii. Proinde non nisi hic dicendum restat, qualiter, dum Religiosi quò ad suam personam ea retinere amplius non possunt, in eis succedat monasterium seu religio. Circa quod dico: in feudis etiam istiusmodi suorum Religiosorum professorum, non succedit monasterium, dum bonorum stabilium capax non est, intellige, ne quidem quò ad commoditatem percipiendi fructus separatam à dominio utili, quia hæc in feudis non competit nisi ratione domini utilitatis, cuius non secus ac Domini directi capax non est monasterium tale. Sed, si antiqua sunt, transeunt ad proximos agnatos, ex tenore investituræ vocatos, vel, si tales nulli sunt, redeunt ad dominum directum. Transeunt verò in monasterium, si illud bonorum stabilium capax est; idque perfectè, id est, tam quo ad dominium utile, quam commoditatem percipiendi fructus. His non obstante, quòd ait Clar. *quest. 78. num. 3.* sibi nunquam placuisse, quòd feudum transeat in monasterium, vasallo effecto monacho; quia id esset distrahere monachos ab instituto suæ religionis, quod est inservire Deo, & abstinere à negotiis secularibus. Loquitur siquidem, ut probat ejus ratio, de feudo requirenti servitium seculare, incompatible cum statu religioso. Neque obstat, quòd ait *num. 2.* & ex eo Pirh. h. t. num. 26. feudum transire ad tale monasterium quò ad commoditates feudi; cum id intelligi nequeat de sola commoditate, dum interea, quòd vivit professus, dominium utile neque spectet ad dominum, si agnati nulli supersunt, ita ut consolidetur cum ejus dominio proprietatis; neque ad agnatos, si supersunt; quia neque ille, neque hi fructus ex eo percipere possunt: ex altera verò parte, sicut monasterium tale succedit in alia bona allodialia sui professi, ita etiam capax est succedere in bona feudalia, tam quò ad dominium utile eorundem, quam quò ad commoditatem exinde percipiendi fructus; quorum neutrum remanet penes monasterium mortuo professo; caderet quippe aliis in grave præjudicium tam domini quam agnatorum; cum monasterium non moriatur. Verùm id ipsum quoque, quòd in tali feudo intereat monasterium, plures patitur exceptiones. Nam primò non transit in monasterium, dum in investitura cavetur, ne in illud transeat. Sanch. l. 7. moral. c. 15. num. 40. Pirh. cit. num. 26. Wiestn. h. t. num. 52. Quippe quæ clausula, cum familia conservationem, finem utique honestum, spectet, servanda est; adeoque pro tempore etiam vitæ religiosi feudum non transit ad monasterium. Idem esse, si in investitura dictum: pro se & filiis; eò quòd hoc intelligendum de veris filiis, & verba contrahentium sint strictè accipienda, ait Pirh. loc. cit. citans pro hoc Abb. in c. *presentia. de prob. num. 71.* & Sanch. num. 45. qui tamen id declarat de feudo post mortem professi non transire in monasterium, neque sit penes illud, quasi hoc substitueretur filio professo. Secundo non succedit in feudis regalibus, seu quibus annexa est dignitas Regni, Ducatus, Marchionatus, Comitatus, ut dum filius Ducis fieret monachus monasterio acquireretur Regnum Ducatus &c. & sic etiam interea tantum, quò vivit talis filius monasterium repræsenteret dignitatem Regiam, Ducalem &c. Clar. loc. cit. num. 3. citans Speculat. de stat. monach. §. 1. num. 15. Pirh. loc.

R. P. Lewy, Jur. Can. Lib. III.

cit. Engels h. t. num. 24. Reiffenst. num. 103. citans insuper Barbof. Jur. Eccl. l. 3. . . num. 2. Et quidem de regno fateri id omnes; quia id indecens videtur. De Ducatibus & Comitibus habere communem & esse receptam consuetudinem teste Barbof. ait Idem; eò quòd similes dignitates ea mente & tacita conditione videantur à Regibus concedi, ut personali presentia & apparatu Regiam Majestatem, si opus, in publicis actibus condecorare possint. Idemque de castris & oppidis, quibus jurisdictio annexa, in feudum datis censent Sanch. loc. cit. num. 42. Molin. de J. & J. tr. 2. d. 140. num. 15. apud Pirh. loc. cit. contrarium verius & juri conformius sentientibus Barbof. loc. cit. num. 3. Fagn. in c. que Ecclesiarum. de prob. num. 107. modò non ita transeant in monasterium, ut nunquam sint reversura ad dominum juxta l. feud. tit. 13. eò quòd de cætero in jure nullibi prohibeatur monasteriis successio hæc in talibus feudis, & in ipsa jurisdictione, dum illam exercent per alios idoneos ad hoc, ut id quotidie praticari videmus. Porro hucusque dicta procedere ait Pirh cum Felin. in c. in presentia. num. 4. testante de communi in feudis ex pacto & providentia; feudum verò paternum & simpliciter hæreditarium, quò ad omnes transit hæredes, & est instar proprietatis, etiam in monasterium post mortem vasalli in perpetuum transire posse.

Quest. 410. An & quando succedere possint in feudo, muti, surdi, cæci, claudi?

REsp. Omnes illi, sive sint tales nati, sive aliunde succedere possunt in omnibus feudis, etiam in quibus requiritur servitium personale, modò illud sit tale, quòd ab iis bene præstari potest, vel quòd in investitura, aut de consuetudine per alium substitutum conceditur præstari. Fachin. l. 7. c. 34. Azor. p. 3. l. 10. c. 8. cum communi juxta textum l. 2. tit. 36. Ubi verò tale servitium requiritur, quòd neque per se, neque per alium præstare possunt, neque permittitur illis exhiberi per substitutum, etsi excludantur à feudis, in quibus aliàs succedere deberent, nihilominus, si feuda sint magna copiosos redditus habentia, honestam ex illis præstari iis debere sustentationem dicitur. L. 1. tit. 6. §. 2.

Quest. 411. Qualiter in feudo succedant hæredes extranei?

REsp. in genere: In omni feudo, quòd alienari potest sine consensu domini vel agnatorum, succedunt etiam hæredes extranei; cum de tali feudo idem judicetur quòd ad hoc, quòd de aliis bonis allodialibus. Clar. loc. cit. *quest. 83. num. 1.* etsi feudum sit novum, ex quo potest illud à vasallo liberè alienari, interveniente consensu domini, possunt etiam in eo succedere hæredes externi. Clarus *ibidem.* In particulari verò de hac successione hæredum externorum, quando possint, vel non possint succedere, factis dictum est supra, ubi explicatum, quòdnam dicitur feudum hæreditarium.

Mm 2

Quest.